
Promocja publikacji *Joannici i ich związki z ziemiami polskimi*

Sala Wielka Zamku Królewskiego w Warszawie - Muzeum

18 grudnia 2014 r.,

godz. **18.00**

Burzliwe relacje Zakonu Krzyżackiego z Polską stanowią jeden z podstawowych wątków nauki historii w szkołach i ważny element narodowej legendy; Zamek w Malborku to jeden z najśłynniejszych zabytków na terenie naszego kraju, a kościoły i warownie pozostawione przez krzyżaków stanowią istotny element krajobrazu Pomorza, Mazur i Warmii. Nikomu nie trzeba przedstawiać templariuszy, których dzieje są do dzisiaj niewyczerpanym źródłem inspiracji dla kultury masowej. W tym kontekście zdziwienie musi budzić fakt, że niemal nieobecne w publicznym dyskursie są fascynujące dzieje i imponująca spuścizna trzeciego z wielkich zakonów rycerskich, związanych z Polską – joannitów. Tym bardziej, że organizacja ta, a w zasadzie organizacje, znane jako Zakon Maltański (katolicki) i joannici brandenburscy (ewangelicy) nadal istnieją i mają się nadzwyczaj dobrze, a ślady ich obecności stanowią ważny element panoramy licznych miejscowości.

Książka *Joannici i ich związki z ziemiami polskimi* nadrabia tę zaległość i to w wielkim stylu. Publikacja powstała w kooperacji Zamku Królewskiego w Warszawie z Zakonem Maltańskim, zakonem joannitów ewangelickich i Heritage Malta, co już samo w sobie jest wydarzeniem. Uwzględnia, w perspektywie obejmującej historię całego Zakonu, najważniejsze wydarzenia i dokonania w dziejach joannitów w Polsce średniowiecznej i w czasach nowożytnych – w Rzeczypospolitej Obojga Narodów, a także później – pod zaborami, w II Rzeczypospolitej, podczas II wojny światowej, aż po współczesność. Nie zabrakło omówienia historii joannitów i ich spuścizny artystycznej na tych obszarach, których przed 1945 rokiem nie obejmowały granice państwa polskiego – w baliwacie brandenburskim, czyli na ziemi lubuskiej i Pomorzu Zachodnim. Tym ciekawszego, że ta gałąź zakonu funkcjonuje od czasów reformacji jako organizacja ewangelicka, co jest ewenementem. Nie mogło zabraknąć wprowadzenia w polską kartę dziejów zakonu maltańskiego przez syntetyczne przypomnienie całości jego burzliwej i barwnej historii, jako zakonu rycerskiego – organizacji skupiającej przedstawicieli elit europejskich i obejmującej swoją działalnością i wpływami wszystkie kraje zachodniego chrześcijaństwa w Europie, a także jako organizacji prowadzącej na szeroką skalę działalność korsarską, żeglarską, duszpasterską i szpitalniczo-charytatywną. Omówione zostały również imponująca spuścizna artystyczna pozostawiona przez joannitów na Malcie, nad którą pieczę sprawuje Heritage Malta, oraz kolekcje zakonu należące do niego współcześnie. Opracowania te godne są uwagi tym bardziej, że uwzględniono w nich dzieła związane z Polską, świadczące o silnych związkach jej historii z dziejami joannitów, a często słabo znane.

Książka jest bardzo bogato ilustrowana, stanowiąc prawdziwy przewodnik po dziełach sztuki powstałych w kręgu oddziaływaniu zakonu i jego patronatu artystycznego. Ważnym elementem ilustracji są przedstawienia kluczowych wydarzeń związanych z historią joannitów oraz wizerunki ich czołowych uczestników.

Publikacja jest dziełem zbiorowym, którego realizację powierzono najwybitniejszym specjalistom: dziesięć tematów zostało opracowanych przez dwunastu autorów polskich i zagranicznych, reprezentujących różne specjalności historyczne, różne style i sposoby prowadzenia narracji. W efekcie powstała książka wyjątkowa, reprezentująca wysoki poziom merytoryczny i estetyczny.

Source URL:

<https://zamek-krolewski.pl/strona/dla-mediow/1105-promocja-publicacji-joannici-i-ich-zwiazki-z-ziemiami-polskimi>